

Dansk Standards vision for fremtidens europæiske standardiseringssystem

Revisionen af standardiseringsforordningen (Forordning (EU) nr. 1025/2012) er en velkommen mulighed for at modernisere og fremtidssikre det europæiske standardiseringssystem. Dansk Standards vision for fremtidens europæiske standardiseringssystem har fokus på fire centrale områder: et fremtidssikret og finansielt bæredygtigt system, øget hastighed og fleksibilitet, transparens og inklusion samt styrkelse af Europas globale rolle og innovationskraft.

Et fremtidssikret og finansielt bæredygtigt standardiseringssystem

Harmoniserede standarder og retten til formodning om overensstemmelse er vigtige redskaber for det indre markeds succes og europæisk konkurrenceevne. Harmoniserede standarder udviklet af tekniske eksperter i de europæiske standardiseringsorganisationer sikrer, at den tekniske implementering af EU-lovgivningen afspejler markedets behov, reducerer administrative byrder for virksomheder og letter markedsadgang.

Vi mener, at det europæiske standardiseringssystem også i fremtiden bør kunne levere standarder til formodning om overensstemmelse med EU-lovgivning. Dansk Standard implementerer alle juridiske krav om at give adgang til harmoniserede standarder. Vi mener dog, at Kommissionen til gengæld bør sikre finansiering til udvikling af fremtidige harmoniserede standarder. Kommissionen bør også afgrænse definitionen af en harmoniseret standard til standarder, hvis reference er offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende. Den nuværende definition omfatter alle standarder, som er udviklet på basis af en standardiseringsanmodning. Alle disse standarder er dog ikke nødvendigvis harmoniserede i forhold til lovgivning, men kan være anmodet af Kommissionen til at understøtte bredere politiske mål.

Det er afgørende for standardiseringssystemets integritet og økonomiske bæredygtighed, at immaterielle rettigheder (IP-rettigheder) og ophavsret fortsat ligger hos de europæiske standardiseringsorganisationer. IP-rettigheder og ophavsret sikrer, at Dansk Standard kan være garant for kvaliteten og indholdet af de standarder, som udvikles af tekniske eksperter fra hele Europa – til gavn for virksomheder og europæisk konkurrenceevne.

Et hurtigt og fleksibelt standardiseringssystem

Et hurtigt og mere fleksibelt standardiseringssystem er nødvendigt for at sikre, at europæisk lovgivning og europæiske virksomheder kan blive ved med at læne sig op ad standarder i en tid med hastig innovation og geopolitiske forandringer. Evalueringen af standardiseringsforordningen konkluderer, at det i gennemsnit tager ca. 6 år for en

harmoniseret standard at blive klar til brug til formodning om overensstemmelse. Evalueringen viser, at standardiseringsorganisationerne bruger ca. 3 år på at udvikle selve standarderne og derudover bruger Kommissionen ca. 3 år til godkendelser og offentliggørelse. Det er derfor både standardiseringsorganisationernes og Kommissionens ansvar at skabe mere smidighed og tempo i udviklingen af harmoniserede standarder.

Af de 3 år, som Kommissionen er ansvarlig for, bruges der i gennemsnit 1.8 år på stakeholderkonsultation, afstemninger og andre interne processer inden standardiseringsanmodning er godkendt og klar til at blive omsat til nye standarder af standardiseringsorganisationerne. Der er pt. ingen tidsfrister for denne del af processen. Vi mener, at Kommissionen bør indføre en maksimal tidsramme for udviklingen af en standardiseringsanmodning (f.eks. 6 måneder). Derudover mener vi, at Kommissionen bør have pligt til at kontakte standardiseringsorganisationerne allerede inden lovgivningen, som refererer til harmoniserede standarder, er vedtaget. Det vil give standardiseringsorganisationerne mulighed for at gå i gang med at forberede arbejdet tidligere end det er tilfældet nu.

Dansk Standard arbejder for at effektivisere regler og processer i de europæiske standardiseringsorganisationer og sikre et mere effektivt samarbejde med andre standardiseringsorganisationer. Det er afgørende, at vi kan levere standarder med større hastighed på områder, hvor der er behov for hurtige løsninger som følge af nye teknologiske udviklinger eller regulatoriske krav. For at understøtte dette, mener vi, at Kommissionen bør - i strategisk vigtige tilfælde, hvor hastig er en prioritet - kunne bruge andre standardiseringsdokumenter end de klassiske europæiske standarder (EN'er), som udgangspunkt for formodning om overensstemmelse.

Kommissionen bør sikre, at processen for godkendelse af standarder til offentliggørelse i EU-tidende gennemføres uden unødige forsinkelser. I dag går der typisk omkring 11 måneder fra standardiseringsorganisationerne indsender en kandidat til harmoniseret standard, til den offentliggøres i EU-tidende. Der findes i øjeblikket ingen fastsat tidsgrænse for denne del af processen. Dansk Standard anbefaler, at Kommissionen forpligtes til en maksimal sagsbehandlingstid - f.eks. 3 måneder. Derudover bør der sikres tilstrækkelig finansiering af godkendelsessystemet, så flaskehalse undgås.

Der bør fastsættes tydelige krav til Kommissionens anvendelse af alternativer, såsom fælles specifikationer, som grundlag for formodning om overensstemmelse. Fælles specifikationer, som udvikles af Kommissionen selv, bør kun anvendes i nødstilfælde, hvor alle muligheder for brug af harmoniserede standarder er udtømt. Desuden skal alle relevante europæiske interessenter inddrages i processen.

Et transparent og inklusivt standardiseringssystem

Det europæiske standardiseringssystem bygger på principper om åbenhed og inklusion, som garanterer, at alle interessenter kan bidrage til udviklingen af standarder gennem deltagelse i deres nationale standardiseringsorganisationer. Udviklingen af standarder bygger på konsensus opnået i de nationale standardiseringsudvalg (det såkaldte nationale delegationsprincip). Udkast til nye standarder sendes i offentlig høring, så også aktører, der ikke deltager direkte i standardiseringsarbejdet, har mulighed for at orientere sig og kommentere på de kommende standarder.

For at sikre, at standarder også fremover forbliver relevante og bredt forankrede, er inklusion og gennemsigtighed afgørende. Det gælder især små og mellemstore virksomheder, civilsamfundsorganisationer og myndigheder, som ofte har begrænsede ressourcer til at deltage. Dansk Standard mener, at Kommissionen bør øge mulighederne for finansiel støtte til SMV'er og civilsamfundsorganisationers deltagelse i de nationale standardiseringsorganisationers udvalg. Kommissionen bør derudover fastholde rettighederne for de såkaldte Annex III-organisationer, som repræsenterer forbruger-, miljø- og arbejdstagerinteresser på europæisk plan, herunder deres mulighed for at kommentere på udkast til standarder.

For at øge transparens i standardiseringssystemet bør Kommissionen stille krav om offentliggørelse af, hvilke virksomheder og organisationer der deltager i udviklingen af harmoniserede standarder, både på nationalt niveau og i europæiske tekniske komiteer.

Et standardiseringssystem, som styrker Europas globale rolle og innovationskraft

Et stærkt europæisk aftryk på udviklingen af internationale standarder er afgørende for at sikre Europas konkurrencedygtighed. Når europæiske virksomheder bruger samme standarder som resten af verden, bliver det billigere og lettere for virksomheder at eksportere, da produkter ikke skal tilpasses forskellige regelsæt.

Dansk Standard mener, at internationale standarder fra ISO og IEC fortsat bør kunne understøtte EU-lovgivning. International first-principippet om, at international standardisering prioriteres over europæisk skal fastholdes – også når det gælder for harmoniserede standarder. Det styrker europæiske virksomheders konkurrenceevne og reducerer handelshindringer. Samtidig giver det Europa større indflydelse i udviklingen af internationale standarder og sikrer, at EU's regler er i tråd med internationale handelsforpligtelser. For at understøtte international first-principppet bør Kommissionen tage højde for standarder i de internationale standardiseringsorganisationer i udviklingen af standardiseringsanmodninger.

Europæiske virksomheder har traditionelt set været dominerende i international standardisering. Kun gennem aktiv deltagelse i de internationale standardiseringsorganisationer ISO og IEC kan Europa positionere sig som en global leder. Dansk Standard mener, at det er vigtigt at understøtte europæiske eksperters deltagelse i international standardisering gennem målrettet finansiering på særligt udvalgte områder.

Innovation, forskning og teknologiske fremskridt er en forudsætning for, at vi i Europa har den nødvendige tekniske ekspertise til at kunne sætte et markant aftryk på international standardisering. Dansk Standard mener, at EU's forsknings- og innovationsprogrammer (f.eks. Horizon Europe), hvor relevant, bør sætte krav om, at standardiseringsaktiviteter skal udføres i projektet. Dette vil hjælpe med at sikre, at innovative løsninger kommer ud på markedet til gavn for europæisk konkurrenceevne.

Om Dansk Standard

Dansk Standard er Danmarks officielle standardiseringsorganisation. Vi repræsenterer Danmark i de europæiske og internationale standardiseringsorganisationer: CEN, CENELEC, ISO, IEC og ETSI. Som medlem af Dansk Standards standardiseringsudvalg kan danske interessenter i samarbejde med andre aktører være med til at sætte standarder for fremtiden. Vi er en erhvervsdrivende fond. Det betyder, at vores overskud investeres i udvikling af nye aktiviteter til gavn for samfundet og dansk erhvervsliv.

Vil du vide mere, så kontakt:

Ditte Klint Heede, Europapolitisk Seniorkonsulent

dkh@ds.dk

+45 61928242

